

© Петренко В.А., Мельник Н.О.

ПРОФЕСОР
СТЕЧЕНКО ЛЮДМИЛА ОЛЕКСАНДРІВНА
(до ювілейного дня народження)

Ім'я Людмили Олександрівни Стеченко – професора кафедри гістології та ембріології Національного медичного університету ім. О.О.Богомольця, дійсного члена Міжнародної академії патології, члена-кореспондента Міжнародної академії інтегративної антропології, академіка Української академії наук – широко відоме не лише в наукових колах нашої країни, а й далеко за її межами.

Її життєвий шлях бере початок з міста Тараща, що на Київщині. 1960 року вона вступає до Київського державного університету ім. Т.Г.Шевченка, на біологічний факультет. Ще в студентські роки, під час виконання курсових та дипломної робіт в Інституті мікробіології та вірусології, відбулося перше знайомство з електронним мікроскопом. Згодом електронна мікроскопія стала її покликанням. З 1968 року наукова діяльність Людмили Олександрівни нерозривно пов'язана з лабораторією електронної мікроскопії Науково-дослідного лаборатор-

ного центру при Київському медичному інституті ім. О.О.Богомольця, якій віддано 30 років невтомної праці. Творча співпраця з фахівцями з ультрамікроскопії, зокрема, з професором В.П.Тушевським, спонукала старшого наукового співробітника Л.О.Стеченко закінчити курси з виготовлення ультратонких зрізів, що були організовані 1970 року шведською фірмою "ЛКБ". За сприяння академіка В.Г.Пінчука вдалося придбати ультрамікротом цієї ж фірми. Подальша співпраця лабораторії з товариством електронних мікроскопістів при підприємстві "Радіотехніка ім. А.С.Попова" виявилася підґрунтя для успішного вирішення актуальних проблем з фундаментальних наук.

Визначальну роль у науковому житті ювілярки відіграла ерудована і цікава особистість професора В.І.Малюка. Під його, а також професора А.Ф.Кисельової керівництвом захищена кандидатська дисертація "Ультраструктура ендотелія кровеносних

капилляров миокарда при врожденных и приобретенных пороках сердца" (1974), в якій вперше описані морфологічні особливості формування декомпенсації міокарда при вадах серця. Дослідження ультраструктурної організації ендотелію кровеносних капілярів міокарда хребетних у філо- та онтогенезі, а також при серцево-судинній недостатності лягли в основу докторської дисертації "Эндотелий кровеносных капилляров миокарда позвоночных (ультраструктурный анализ)" (1990), яку Л.О.Стеченко виконала під керівництвом професорів К.С.Кабачка та В.І.Малюка.

З 1991 року Людмила Олександрівна очолює лабораторію електронної мікроскопії, а з 2000-го її призначають професором кафедри гістології з ембріологією і головним науковим співробітником відділу ультраструктурного аналізу та морфометрії науково-дослідного лабораторного центру. Професор Л.О.Стеченко успішно використовує в педагогічному процесі свій безмежний багаж знань морфолога-практика та великий науковий потенціал. Її лекції для студентів користуються неабиякою популярністю.

Основним науковим напрямом Людмили Олександрівни є вивчення ультраструктурної організації органів і тканин у нормі та під впливом різноманітних екзо- та ендогенних чинників. Основна увага приділяється дослідженню цитології та цитопатології серцево-судинної системи, зокрема, гемомікроциркулярного русла.

На основі серії робіт (1992-2008), присвячених вивченню дії малих доз радіації, видані монографії: "Радиация, сердце и лазер" (1996), "Радиочувствительность и мембраны лимфоцитов" (2001), "Структура

органів імунної системи після дії малих доз іонізуючого випромінювання" (2008). В цих працях проведена комплексна верифікація з позицій системного аналізу нових клітинних моделей *in vivo* (недозрілий ооцит та нейрон), використаних для оцінки ефективності протипроменевих фармпрепаратів та радіологічної дозиметрії.

Чимало її робіт присвячено вивченню морфологічних еквівалентів ендокринної функції серця в філо- та онтогенезі в нормі та під впливом патологічних чинників, зокрема, що імітують космічний політ, при гіпотиреозі та вадах серця. Одержані вагомі результати про морфофункціональний стан за умов дефіциту гормонів щитоподібної залози, що лягло в основу численних наукових статей та монографії "Сердце при гипотиреозе (экспериментальное исследование)" (2008).

Під керівництвом професора Л.О.Стеченко захищені 4 докторських та 7 кандидатських дисертацій. Завдяки сумлінній праці співробітників очолюваної нею лабораторії виконано понад 300 фрагментів планових науково-дослідних робіт Національного медуніверситету. Вона є автором 289 наукових праць, 4 монографій, розділу підручника "Патологічна анатомія", 6 патентів на винаходи, 2 раціоналізаторських пропозицій.

Все життя Людмила Олександрівна працює для людей. Їй властиві харизматичність, високий професіоналізм та людяність. І нині з-поміж колег вона вирізняється душевною молодістю, ініціативністю та життєвою активністю. Зичимо їй міцного здоров'я, довгих років життя, жіночого щастя, сімейного затишку, натхнення та невичерпної енергії для реалізації подальших наукових планів.

В.А.Петренко, Н.О.Мельник

*Редколегія журналу зичить
ювіляриці здоров'я, добра і творчого довголіття!*